

бение присъствували руси, българи, гърци, военни, търговци, учени, между които били ректорът на университета, М. П. Погодинъ, И. С. Аксаковъ, И. Д. Бѣляевъ. Погребанъ билъ въ „Пятницкое кладбище“. На гроба произнесълъ хубава речъ Р. Жинзифовъ.

Въ завещанието си Денкоглу оставилъ голѣми суми за благотворителни цели. Между другото, къмъ внесения за стипендия въ Моск. университетъ презъ 1844 г. 15000 рубли прибавилъ още 1500 рубли, да се учи отъ тѣхъ „единъ молодой Болгаринъ, турецкій подданный, преимущественно изъ моей родины города Софіи“; оставя 10,000 рубли на софийското училище; по 100 рубли за всѣка отъ седемтѣ софийски черкви; на 10 бедни девизи отъ София по 100 рубли — да се дадатъ при оженването имъ; на черквата Св. Пречиста 1000 рубли за поправка и украшение, въ паметъ на погребанитѣ тамъ негови родители; 1000 рубли за икони и иконостасъ на черквата Св. Недѣля (да се поръчатъ на иконописеца Станиславъ Доспевски); 2000 р., за да бждатъ откупени затворници за дългове въ София; на софийския учител С. Филаретовъ 2000 рубли; сумата отъ продажбата на „Изборникъ Святослава“ и „Вѣкъ Болгарскаго царя Симеона“, половината екземпляри отъ които принадлежали на Денкоглу, да се даде въ полза на софийското училище, 20 екземпляра да се изпратятъ въ София на училищата. (Точния текстъ на завещанието вж. СпБАН, кн. VIII, с. 155—158).

Библиотеката на Денкоглу, състоеща се отъ около 600 тома отбрани съчинения, била предадена сжщо на софийскитѣ училища. Следъ освобождението тя послужи въ началото за основа на Софийската Народна библиотека. По-късно книгитѣ бѣха върнати и частъ отъ тѣхъ сега се пазятъ въ библиотеката на Соф. училищно настоятелство „Ив. Н. Денкоглу“.

Крупнитѣ дарения и дългогодишнитѣ грижи за издигане на София въ просвѣтно отношение отреждатъ на Денкоглу едно отъ първитѣ мѣста между заслужилитѣ софиянци.

6. Свищовското читалище до Ив. Н. Денкоглу

Свищовци решаватъ да основатъ читалище и музей. Молятъ Денкоглу за парична помощ и морално съдействие.

[Черновка съ поправки]

Благородный господине Н. Денколу въ Москва.

Свищовъ, 1856, декември 16.

Всякій единородецъ познава, колко е нужно образованіето за свой родъ: за то може да рече, че и за насъ българите неизбежна длъжностъ. Сего ради и мы като познаваме таж благороднъ добродѣтель, распалены общо отъ ревностъ за народно нравственно просвѣщеніе заедно градски ся съгласихмы да съставимъ едно читалище и музеомъ, за което смы увѣрены, чи сте извѣстны отъ Цариградскаго вѣстника подъ № 286, гдѣто обнародовахмы съ намѣреніе да съберемы, които по възможности и събрахмы единъ книгохранителницъ отъ разны классически писатели, както единъ малакъ фондъ, за да можимъ да припроваждамы по другомѣстны училища